

УДК 336.71:005

JEL Classification: G21, E59, D80

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2025-2.98.13>

Сергій Рилєєв, к.е.н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0002-2058-1004>

Галина Долга, к.е.н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0003-2926-8505>

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БАНКІВСЬКОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Анотація

Актуальність. Постановка проблеми. Проблема управління ризиками в банківському менеджменті в умовах непередбачуваності полягає у труднощах прогнозування та контролю, що виникає через зовнішні й внутрішні фактори, які впливають на діяльність банку, такі як політична турбулентність, економічні кризи, модифікації законодавства, технічний прогрес і соціальні трансформації. Це вимагає від банків постійного вивчення, оцінювання, моніторингу та фінансування ризиків для мінімізації негативних ефектів і забезпечення стійкості. В умовах невизначеності банк зустрічає багато потенційних загроз, які важко передбачити, що ускладнює процес ухвалення рішень. Вплив зовнішніх факторів, як-от політична нестабільність, економічні кризи, зміни в законодавстві, технологічний прогрес, а також соціальні зміни можуть суттєво впливати на діяльність банку та створювати нові ризики. Різні види ризиків (кредитний, ринковий, ліквідності, репутаційний, операційний тощо) тісно взаємопов'язані, і негативний розвиток одного може призвести до ланцюгової реакції інших.

Метою статті є аналіз поточного стану управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності. **Методологія** включає вибір методів аналізу й оцінки ризиків (статистичні, аналогії, експертні оцінки), ідентифікацію типів ризиків (кредитний, ринковий, ліквідності тощо), застосування стратегій управління (унікнення, контроль, передача, поглинання) та використання спеціальних інструментів, таких як індикатори ризику та профілювання.

Результати. У статті досліджено різні аспекти управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності, зокрема сформовано основні проблеми та запропоновано в подальшому дослідити оцінку рівня управління ризиками в банківському менеджменті в сучасних умовах економічно-політичної невизначеності та наявності численних загроз.

Практичне значення дослідження управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності полягає в розробці та впровадженні ефективних стратегій для забезпечення стабільності банку, мінімізації збитків, захисту інтересів вкладників, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до мінливих зовнішніх умов, що в кінцевому підсумку сприяє стабільності фінансової системи загалом.

Перспективи подальших досліджень. У сучасних умовах економічно-політичної невизначеності та наявності численних загроз актуальними й надалі залишаються питання оцінки рівня управління ризиками в банківському менеджменті і їх постійний аналіз.

Ключові слова: банк, ризик, банківський менеджмент, управління ризиками, зміни, невизначеність, процес, обставини, стійкість.

Кількість джерел: 12; кількість таблиць: 1, кількість рисунків: 1.

Serhii Rylieiev, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
<https://orcid.org/0000-0002-2058-1004>

Halyna Dolha, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,
<https://orcid.org/0000-0003-2926-8505>

Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

RISK MANAGEMENT IN BANKING MANAGEMENT IN CONDITIONS OF UNCERTAINTY

Summary

The problem of risk management in banking management in conditions of unpredictability lies in the difficulties of forecasting and control arising from external and internal factors that affect the bank's activities, such as political turbulence, economic crises, legislative modifications, technical progress and social transformations. This requires banks to constantly study, assess, monitor and finance risks to minimize negative effects and ensure stability. In conditions of uncertainty, a bank encounters many potential threats that are difficult to predict, which complicates the decision-making process. The impact of external factors, such as political instability, economic crises, changes in legislation, technological progress, as well as social changes, can significantly affect the bank's activities and create new risks. Various types of risks (credit, market, liquidity, reputational, operational, etc.) are closely interconnected, and the negative development of one can lead to a chain reaction of others.

The main purpose of the article is to study the current state of risk management in banking management in conditions of uncertainty. The methodology for studying risk management in banking management under conditions of uncertainty includes the

selection of methods for risk analysis and assessment (statistical, analogies, expert assessments), identification of risk types (credit, market, liquidity, etc.), application of management strategies (avoidance, control, transfer, absorption) and use of special tools, such as risk indicators and profiling.

The article studies risk management in banking management under conditions of uncertainty, in particular, the main problems of risk management in banking management in Ukraine are formulated; risk management in banking management under conditions of uncertainty is improved; it is proposed to further study the assessment of the level of risk management in banking management in modern conditions of economic and political uncertainty and the presence of numerous threats.

The practical significance of the study of risk management in banking management under conditions of uncertainty lies in the development and implementation of effective strategies to ensure the stability of the bank, minimize losses, protect the interests of depositors, increase competitiveness and adapt to changing external conditions, which ultimately contributes to the stability of the financial system as a whole. Prospects for further research lie in conducting research and studying the issue of assessing the level of risk management in banking management in modern conditions of economic and political uncertainty and the presence of numerous threats.

Keywords: bank, risk, bank management, risk management, change, uncertainty, process, circumstances, stability.

Number of sources – 12, number of tables – 1, number of drawings – 1.

Постановка проблеми. Проблема управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності полягає у труднощах прогнозування та контролю, що виникають через зовнішні й внутрішні фактори, які впливають на діяльність банку, такі як політична турбулентність, економічні кризи, модифікації законодавства, технічний прогрес та соціальні трансформації. Це вимагає від банків постійного вивчення, оцінювання, моніторингу та фінансування ризиків для мінімізації негативних ефектів і забезпечення стійкості. В умовах невизначеності банк стикається з багатьма потенційними загрозами, які важко передбачити, що ускладнює процес ухвалення рішень. Вплив зовнішніх факторів, як-от політична нестабільність, економічні кризи, зміни в законодавстві, технологічний прогрес, а також соціальні зміни можуть суттєво впливати на діяльність банку та створювати нові ризики. Різні види ризиків (кредитний, ринковий, ліквідності, репутаційний, операційний тощо) тісно взаємопов'язані і негативний розвиток одного може призвести до ланцюгової реакції інших. Як наслідок, можуть виникнути такі проблеми:

- фінансові втрати – неправильне керування ризиками може призвести до серйозних фінансових втрат, зниження прибутковості та навіть банкрутства банку;

- втрата довіри – репутаційні ризики, що виникають через невдале керування або інциденти, можуть негативно позначатися на довірі клієнтів і партнерів;

- неможливість досягнення цілей – невизначеність і ризики можуть перешкоджати банку у досягненні стратегічних цілей та стабільному розвитку.

Аналіз останніх джерел і публікацій. Проведений нами аналіз виявив, що управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності охоплює ідентифікацію, оцінку та зменшення основних банківських ризиків (кредитного, ринкового, ліквідності, операційного, валютного), а також запровадження новітніх інструментів і моделей (наприклад, профілі ризику, індикатори ризику) для прийняття зважених рішень та пристосування до мінливого середовища. Теоретичні аспекти економічного характеру та засобів управління ризиками в банківському менеджменті в дослідницьких роботах західних вчених отримали вагоме обґрунтування. Значний внесок у вивчення цієї проблеми внесли відомі закордонні науковці: О. Оліксидер, Д. Біден, В. Зинкі, Л. Д. Вадрален (один із перших, хто вивчав питання виникнення економічних ризиків у банківському управлінні), Л. М. Кейвін (охарактеризував інвестиційні й підприємницькі ризики і класифікував їх), Ф. Вільям, Ш. Даесал, М. Кеймс, Р. Колб, Т. У. Кох, Л. Ц. Кузнецов, Джон Ф. Вармал, Л. С. Ройз, Д. Рідхед, та ін. У праці В. Гайтла «Ризик, прибуток і невизначеність» вперше сформульовано ідею про ризик як кількісну міру невизначеності. У працях О. Діргенштейла та Дж. Ніймана сформульовано питання теорії ризику, які відображають взаємозв'язок понять «невизначеність» і «ризик» в банківському управлінні та використані у ймовірнісно-математичних підходах до трактування ризику.

Серед дослідників, які зробили практичний внесок у розвиток ризик-теорії в банківському менеджменті, можна назвати таких

вчених, як В. Каймс, Г. Морхенштейн, К. Ніт, Д. Норман, У. Рузбер, Е. Ш. Веркас.

Серед вітчизняних дослідників у аспектах створення банківського менеджменту на базі інноваційних фінансових інструментів потрібно виділити Г. Забчук, О. Іващук [1] та ін. У контексті ініціації економічних відносин з використанням механізмів хеджування в нашій країні О. Іващук здійснила низку досліджень у сфері аналітичних і облікових питань фінансових деривативів, а також у розв'язанні проблем становлення та розвитку ринку похідних фінансових інструментів, застосування хеджування в системі ризик-менеджменту в банківському менеджменті. С. Сембер й І. Горкій розкрили наукові дослідження в контексті використання деривативів та організації строкового ринку, особливо біржового сегменту – ф'ючерсних ринків [2].

В. Нянько, Л. Нянько і В. Нянько провели низку наукових досліджень щодо управління валютними ризиками за допомогою валютних деривативів [4]. Фінансові, стратегічні й операційні ризики досліджували Л. О. Петик, Б. О. Кравченко [6], а про ефективні інструменти для управління ризиками писала Д. О. Весельська [7]. Ю. Маначинська, К. Гільдебрант і М. Фірчук-Лукашева вивчали загрози та виклики для банківської системи України в умовах воєнного стану, зокрема ризики ліквідності, зростання неплатоспроможності клієнтів, посилення кіберзагроз тощо [12], а також основні тенденції й проблеми кредитного та депозитного портфелів банків України [11].

В умовах трансформативної економіки суб'єкти економічної діяльності мають відмінні від традиційних цільові функції, здійснюють свою діяльність у динамічному економічному середовищі, що обумовлює утворення фінансових ризиків у банківському менеджменті, які суттєво відрізняються від ризиків країн з розвинутою ринковою економікою. Проте особливості керування ризиками в банківському менеджменті у сучасних умовах потребують подальших досліджень. Незважаючи на велику кількість наукових результатів, єдиного розуміння підходу до керування ризиками в банківському менеджменті в умовах

невизначеності наразі немає, що вимагає подальшого пошуку та обґрунтує доцільність проведення дослідження.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Ризики є невід'ємною характеристикою фінансових рішень, тому одним із завдань банківської системи є нівелювання небажаних інфляційних тенденцій, розподіл ризику між учасниками, який пов'язаний зі зміною валютних курсів, процентних ставок, цін на товари та акції. Позитивне функціонування банківської системи в сучасних умовах вимагає ефективного використання всіх наявних ресурсів і оптимізації ризиків банківського менеджменту. Інтеграція ринків у рамках глобалізації передбачила перехід до нетрадиційних форм і методів управління ризиками, що, у свою чергу, підвищує актуальність досліджень нової парадигми управління ризиками в банківському менеджменті. Нагальність питання створення адекватної системи ризик-менеджменту вимагає уточнення досліджень в оцінці кількісних і якісних характеристик ризиків банку, а також обґрунтування шляхів їх оптимізації та мінімізації з урахуванням історичних змін.

Цілісним завданням у цій роботі є розробка підходів до оцінки ризиків і формування системи управління ризиками в банківському менеджменті з використанням інноваційних інструментів у контексті побудови багатокрокової стратегії. У сучасних умовах питання формування ефективною системи управління ризиками з урахуванням міжнародних стандартів та глобалізації фінансових ринків набули особливої актуальності щодо їх вирішення на базі методології оцінки ризиків з урахуванням тісної корелятивної залежності реалізації стратегії банківського менеджменту.

Основною **метою** статті є дослідження поточного стану управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Банківська система України постійно стикається зі значною кількістю ризиків, які впливають як на окремі банки різних організаційних форм, так і на всю систему загалом. Ці ризики суттєво похитнули фінансову

стабільність банківської системи та значно уповільнили економічне зростання країни. Повномасштабне вторгнення росії в Україну у лютому 2022 року значно паралізувало українську економіку. Однак банківський сектор України зміг адаптуватися та демонструє стабільне відновлення. Як вважають Г. Забчук й О. Іващук, національна банківська система повинна бути готовою до функціонування в умовах постійної нестабільності, де ефективне управління ризиками у банківському менеджменті стає вирішальним фактором для виживання та розвитку у середовищі зростаючих загроз [1, с. 56]. З початком повномасштабної війни з країною-агресором основними завданнями для регулятора та банків України стали збереження довіри клієнтів та забезпечення стабільності банківського сектора. Поточна ситуація та високий рівень невизначеності потребують прийняття ефективних управлінських рішень як на рівні Національного банку України, так й і кожному окремому банку. Тому удосконалення системи управління ризиками у банківському менеджменті є надзвичайно важливим і сприятиме стабільності банківського сектору.

Управління ризиками в банківському менеджменті в умовах війни є вкрай складним завданням, оскільки вона створює безліч факторів, що значно впливають на фінансову стійкість і безпеку банківської системи. Враховуючи непередбачуваність і швидкоплинність подій під час війни, банки мають впроваджувати особливі стратегії та механізми для мінімізації ризиків. Сьогодні в Україні банківська система стикається з низкою значних викликів, які впливають на управління ризиками. Через війну багато підприємств і фізичних осіб зазнали збитків або опинилися у важкій фінансовій ситуації. Це призводить до зниження спроможності платників і, як наслідок, до зростання частки нестабільних кредитів у банківських портфелях [3, с. 57]. Нестабільність економічної ситуації та паніка серед клієнтів викликає масові зняття депозитів. Це ставить під загрозу ліквідність банків та їхню можливість виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та контрагентами. Тому виникають певні проблеми управління ризиками в банківському менеджменті (рис. 1).

Рис. 1. Проблеми управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності*

*Джерело: [8].

Розв'язання проблем керування банківськими ризиками в умовах невизначеності вимагає комплексного підходу, враховуючи модифікацію наявних механізмів ризик-менеджменту, впровадження нових технологій та інструментів. Розглянемо ключові напрями покращення управління ризиками в банківському менеджменті в умовах нестабільності (табл. 1). У воєнний час керування ризиками стає критичним фактором для збереження стабільності банківської системи. Основні рішення включають зростання капіталізації, проактивне управління кредитними портфелями, зміцнення ліквідності, покращення кібербезпеки та посилення співпраці з міжнародними організаціями. Такий підхід дозволить зменшити ризики й підвищити стійкість банків у поточних викликах.

У сучасних умовах функціонування банків України важливо впроваджувати управлінські заходи, які сприятимуть підвищенню гнучкості та адаптивності системи управління ризиками в банківському менеджменті загалом. Погоджуємось з твердженням науковців Копилової О. В., Пічугіної Ю. В. і Залецької І. О. про те, що необхідно формувати адаптивні організаційні структури антикризового ризик-менеджменту, а також тимчасові міжфункціональні проєктні підрозділи для вирішення конкретних завдань антикризового ризик-менеджменту [5, с. 45].

Таблиця 1

Удосконалення управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності*

<i>Ризик</i>	<i>Суть ризику</i>	<i>Удосконалення</i>
Фінансовий ризик	Валютний ризик: девальвація гривні	Банки зобов'язані здійснювати активний моніторинг і хеджування валютних ризиків
	Кредитний ризик: ризик дефолтів клієнтів	Банки мають оновлювати умови кредитування, зміцнювати вимоги до застави й гарантій
Ризик ліквідності	Забезпечення ліквідності	Банки повинні мати запаси ліквідних активів і розвивати плани швидкого реагування на зміну ситуації, гарантуючи необхідний обсяг фінансових ресурсів для виконання запитів клієнтів та підтримки діяльності
	Контроль за відтоком депозитів	Стратегія стабільності депозитів ключова для забезпечення стійкості банку в умовах кризи. Підвищення довіри клієнтів і відкритість комунікації з ними можуть допомогти уникнути паніки
Операційний ризик	ІТ-безпека та кіберризик: зростає ризик кібератак	Банки мають підвищувати заходи безпеки, зокрема забезпечуючи захист від хакерських атак, підтримку безперервності операцій за допомогою створення резервних копій та відновлення у випадку аварії даних
	Планування безперервності бізнесу	Створення плану дій у надзвичайних ситуаціях (план відновлення операцій, евакуація персоналу, резервні офіси)
Ризик зміни регуляторного середовища	Адаптація до нових нормативних вимог	Банки мають швидко реагувати на зміни в регуляціях, а також підготуватись до впровадження нових вимог щодо капіталу, ліквідності, резервів і т. ін.
	Виконання санкцій	Необхідна практика моніторингу та здійснення вимог міжнародних санкцій, щоб запобігти порушенням і штрафам
Ризик репутації	Прозорість і комунікація	Банки зобов'язані активно спілкуватися з клієнтами, інформуючи їх про заходи безпеки, модифікації у політиці та ймовірні наслідки від ситуації на фронті
	Відповідальність перед суспільством	Ключовою є соціальна відповідальність банків, участь у гуманітарних проектах і підтримка національної економіки
Проблеми з фінансуванням	Диверсифікація фінансування	Зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування завдяки вдосконаленню внутрішніх фінансових механізмів або реструктуризації боргів
Ризик знищення або пошкодження активів	Ризик захисту інфраструктури	Наявність планів евакуації персоналу, захисту основних фізичних активів та відновлення інфраструктури у випадку її пошкодження

*Джерело: [8].

Склад таких структур визначатиметься специфікою загроз, а їхнє створення має бути превентивним, виходячи із ключових потенційних небезпек, які можуть виникнути у діяльності банку

під час війни. Особливу роль у досягненні цілей управління ризиками відіграє обмін інформацією й ефективна система комунікацій зі всіма зацікавленими сторонами. Окрім фінансових ризиків, слід мінімізувати стратегічні ризики та трансформувати бізнес-стратегії і моделі для забезпечення стабільності в умовах війни. Підвищена увага до операційних ризиків, зокрема інфраструктурних загроз, кібербезпеки, управління людським капіталом і ланцюгами постачання, також є важливою. Банки України повинні застосовувати ефективні інструменти для управління ризиками, ураховуючи зміни в операційному середовищі, й активно використовувати засоби оцінки, регулювання та контролю, що допоможуть знизити ризики та забезпечити належний рівень управління капіталом і ліквідністю на основі сформованих організаційних структур. Банки повинні гнучко реагувати на зміни, вносячи корективи в стратегії управління ризиками, зокрема шляхом зміцнення внутрішнього контролю та вдосконалення системи управління ризиками.

Важливо створювати запаси ліквідності і капіталу, вдосконалювати механізми захисту від можливих збитків і зниження ризиків. Вкладення в безпеку та автоматизацію процесів можуть допомогти банкам не лише зберігати свою діяльність у складних умовах, а й утримувати довіру клієнтів. Таким чином, управління ризиками в банківському менеджменті в умовах невизначеності складає комплексне завдання, яке вимагає неперервного моніторингу ситуації, оперативної реакції на зміни та використання гнучких та дієвих інструментів управління. Загалом, ефективний ризик-менеджмент сприяє більш стабільній і успішній роботі банку, що особливо важливо в умовах невизначеності, зокрема війни та економічних криз.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо стверджувати, що українська банківська система нині зберігає стійкість, попри значний вплив ризиків, ускладнених війною. Основні виклики включають макроекономічну нестійкість, зростання кредитних ризиків, валютні й операційні ризики. Водночас адаптація до нових умов сприяла стабілізації багатьох ризиків у 2024-2025 рр.

Ефективне управління ризиками в банківському менеджменті, впровадження інноваційних методів і забезпечення довіри клієнтів залишаються ключовими для стабільності банківського сектора. Умови невизначеності вимагають комплексного підходу до прогнозування, управління та зниження впливу ризиків на діяльність банків. Система банківського ризик-менеджменту має орієнтуватися на стійкість і гнучкість у швидко змінюваних умовах. Незважаючи на велику кількість досліджень у цій галузі, все ж залишаються відкритими питання оцінки рівня управління ризиками в банківському менеджменті в сучасних умовах економічно-політичної невизначеності та наявності численних загроз, яким варто приділити увагу надалі.

Список використаних джерел:

1. Забчук Г., Іващук О. Ризики банківської системи України в умовах воєнного стану. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Вип. 12. С. 50-61. URL : <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/544> (дата звернення: 08.04.2025).
2. Сембер С., Горкій І. Проблеми та виклики функціонування банківської системи України в умовах війни. *Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти* : збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 1 грудня 2023 р.). Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. С. 250-252. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fe6c153a-d090-47f0-b191-48dabccd3bee/content> (дата звернення: 08.04.2025).
3. *Проблеми банківського менеджменту в Україні та шляхи їх вирішення* : збірник матеріалів звітної студентської наукової конференції факультету управління, економіки та права Львівського національного університету природокористування за результатами науково-дослідної роботи у 2023 р. / За заг. ред. Р. Д. Федіва. Дубляни, 2024. С. 56-58. URL: https://www.businessinform.net/article/?year=2024&abstract=2024_11_0_237_246 (дата звернення: 08.04.2025).
4. Нянько В., Нянько Л., Нянько В. Банківська система за воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. Серія економічна*. 2022. Вип. 35. С. 96-105. URL: <https://zenodo.org/records/7643321> (дата звернення: 08.04.2025).
5. Копилова О. В., Пічугіна Ю. В., Залецька І. О. Банківські ризики під час воєнного стану в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 3. С. 39-49. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/129> (дата звернення: 08.04.2025).
6. Петик Л. О., Кравченко Б. О. Управління ризиками у банківській сфері. *Економіка і регіон*. 2024. № 3. С. 122-132. URL: DOI : 10.26906/EiR.2024.3(94).3490 (дата звернення: 08.04.2025).
7. Весельська Д. О. Аналіз ризиків банківської системи України в умовах війни. *Механізми управління розвитком територій* : у 2 ч. Житомир, 2023. 534 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15656/1/Veselska_D%D0%9E_KR_072_2024.pdf (дата звернення: 09.04.2025).

8. Борисова Л. Є., Волкова М. С. Управління банківськими ризиками в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67. С. 39-49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4795> (дата звернення : 10.04.2025).

9. Прокопенко Н. С., Овсянніков І. А., Долга Г. В. Податковий борг за податковими зобов'язаннями з майнового оподаткування : реалії сьогодення. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ, 2013. Вип. 9(2). С. 86-91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9%28%29__7 (дата звернення: 10.04.2025).

10. Долга Г. В. Стан та тенденції оподаткування майна в Україні. Сучасна економічна наука: теорія та практика : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2012 р. Одеса : ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2012. С. 23-25. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/6505/1/Financial_engineering.pdf (дата звернення: 10.04.2025).

11. Маначинська Ю. Аналіз кредитного й депозитного портфеля банків у контексті забезпечення стабільності банківської системи. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2025. Вип. 1 (97). Економічні науки. С. 23-42. URL: http://herald.chite.edu.ua/2025_1_2/ DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2025-1.97.02> (дата звернення: 10.04.2025).

12. Manachynska Yuliya, Hildebrant Kateryna, Firchuk-Lukasheva Maria. The banking system of Ukraine: threats and challenges under martial law conditions. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. 4 (96). Економічні науки. С. 83-104. URL: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v4/6.pdf> (дата звернення: 10.04.2025).

References:

1. Zabchuk, G., Ivashchuk, O. (2022). Risks of the banking system of Ukraine in conditions of martial law. *Institytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii [Institute of accounting, control and analysis in conditions of globalization]*, Issue 12, pp. 50-61. Available at: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/544> (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

2. Sember, S., Horkii, I. (2023). Problems and challenges of the functioning of the banking system of Ukraine in conditions of war. *Transformatsiia natsionalnoi modeli finansovo-kredytnykh vidnosyn: vyklyky hlobalizatsii ta rehionalni aspekty. Zbirnyk materialiv VIII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Transformation of the national model of financial and credit relations: challenges of globalization and regional aspects. Coll. of materials of the VIII All-Ukrainian scientific and practical conference]*. Uzhhorod, December 1, pp. 250-252. Available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fe6c153ad090-47f0-b191-48dabccd3bee/content> (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

3. Ed. R. Fediv (2024). *Problemy bankivskoho menedzhmentu v Ukraini ta shliakhy yikh vyrishennia. Zbirnyk materialiv zvitnoi studentskoi naukovoï konferentsii fakultetu upravlinnia, ekonomiky ta prava Lvivskoho natsionalnogo universytetu pryrodokorystuvannia za rezultatamy naukovo-doslidnoi roboty u 2023 r. [Problems of banking management in Ukraine and ways to solve them. Coll. of materials of the reporting student scientific conference of the Faculty of Management, Economics and Law of the Lviv National University of Environmental Management based on the results of scientific research work in 2023]*. Dublyany, pp. 56-58. Available at: https://www.businessinform.net/article/?year=2024&abstract=2024_11_0_237_246 (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

4. Nianko, V., Nianko, L., Nianko, V. (2022). The banking system during martial law and in the post-war restoration of Ukraine. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu i prava*.

Seriia ekonomichna [Scientific notes of the Lviv University of Business and Law. Economic series], Issue 35, pp. 96-105. Available at: <https://zenodo.org/records/7643321> (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

5. Kopylova, O., Pichuhina, Yu., Zaletska, I. (2023). Banking risks during martial law in Ukraine. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi [Current issues in modern science]*, no. 3, pp. 39-49. Available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/129> (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

6. Petyk, L., Kravchenko, B. (2024). Risk management in the banking sector. *Ekonomika i rehion [Economy and region]*, no. 3, pp. 122-132. DOI: 10.26906/EiR.2024.3(94).3490 (Accessed 04/08/2025) (in Ukr.).

7. Veselska, D. (2023). Analysis of risks of the banking system of Ukraine in wartime. *Mekhanizmy upravlinnia rozvytkom terytorii [Mechanisms of management of territorial development]*. In 2 parts. Zhytomyr, 534 p. Available at: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15656/1/Veselska_D%D0%9E_KR_072_2024.pdf (Accessed 04/09/2025) (in Ukr.).

8. Borysova, L., Volkova, M. (2024). Management of banking risks in martial law in Ukraine. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*, Issue 67, pp. 39-49. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4795> (Accessed 04/10/2025).

9. Prokopenko, N., Ovsianikov, I., Dolha, H. (2013). Tax debt for tax obligations on property taxation: current realities. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu [Current problems of economic development of the region]*, Issue 9(2), pp. 86-91. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2013_9%282%29__7 (Accessed 04/10/2025) (in Ukr.).

10. Dolha, H. (2012). State and trends of property taxation in Ukraine. *Suchasna ekonomichna nauka: teoriia ta praktyka. Mat. Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Modern economic science: theory and practice. Mat. of the International Scientific and Practical Conference]*, October 26-27, Odesa, Ukraine, pp. 23-25. Available at: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/6505/1/Finacial_engineering.pdf (Accessed 04/10/2025) (in Ukr.).

11. Manachynska, Yu. (2025). Analysis of the credit and deposit portfolio of banks in the context of ensuring the stability of the banking system. *Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Institute of Trade and Economics]*, Issue 1 (97). Economic Sciences. P. 23-42. Available at: http://herald.chite.edu.ua/2025_1_2/ DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2025-1.97.02> (Accessed 04/10/2025) (in Ukr.).

12. Manachynska, Y., Hildebrant, K., Firchuk-Lukasheva, M. (2024). The banking system of Ukraine: threats and challenges under martial law conditions. *Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Institute of Trade and Economics]*, Issue 4 (96), pp. 83-104. Available at: <http://herald.chite.edu.ua/content/download/archive/2024/v4/6.pdf> (Accessed 04/10/2025).

Надійшла до редакції 26.04.2025

Прийнято до друку 18.06.2025

Публікація онлайн 30.06.2025